

Færøerne indtjener pr. indbygger lige så meget fremmed valuta til vor fælles Nationalbank som hver dansker, idet det meste af færøsk eksport går til andre lande end til Danmark, mens en overvældende del af vores import kommer fra eller gennem Danmark. Så det er trods alt et gensidigt forhold, vi har haft, også økonomisk, og der er ikke tale om gaver kun den ene vej.

Jóannes Eidesgaard (FÆR):

Under normale forhandlinger bevarer begge parter deres integritet, og i forhandlingsresultatet genkender begge parter noget af det, som de gik efter. Man føler, at man står på lige fod, og at forhandlingerne foregår under gensidig respekt.

Men vi kender også den slags forhandlinger, hvor den ene part på forhånd er stillet op mod muren og står ansigt til ansigt med en modpart, der måske stort set allerede har formuleret det endelige resultat, forhandlinger, der er foranlediget af, at en bestemt begivenhed vil indtræffe, dersom man ikke før et bestemt tidspunkt opnår et bestemt resultat. Med andre ord, man er fanget af tidsfaktoren og af et bestemt udfald.

Landsstyret og regeringen har siden 6. oktober 1992 indgået en række aftaler, som har været forårsaget af den svære økonomiske krise på Færøerne. Forhandlingerne i 1992 og 1993 var af den slags, som jeg sidst her beskrev, mens den sidste, som blev underskrevet her den 10. juni, er af en helt anden karakter. Det er for så vidt den første siden krisen, hvor begge parter har kunnet gøre de fornødne forberedelser før forhandlingerne, fordi der ikke var en trussel om en øjeblikkelig lukning af en bank eller lignende.

Tager vi hele forhandlingsforløbet siden 1992, vil jeg understrege betydningen af den økonomiske rygdækning, som den danske regering har ydet det færøske landsstyre ved at yde de fornødne lån. Det gjorde, at bankkrisen ikke udviklede sig til et totalt økonomisk kaos på Færøerne, men at man beholdt det færøske pengesystem nogenlunde intakt. Men de mange detaljerede krav, der fulgte direkte i kølvandet af den økonomiske del, gjorde, at forholdet mellem Færøerne og Danmark udviklede sig til et forhold, der mest af alt lignede forholdet mellem en debitor og en kreditor.

Disse krav og disse aftalepunkter afslørede klart en manglende viden og indsigt fra dansk side omkring færøske forhold. Det er krav, der bevidst har undermineret hjemmestyreordnin-

gen, og som klart har fremprovokeret kravene om en ændring af de forfatningsmæssige forhold. På Færøerne hersker der ikke megen tvivl om, at det netop var denne politik, der gav løsrivelseskræfterne vind i sejlene, og næppe har republikanerne haft en bedre politisk talsmand end den danske regering. Pragmatismen blev tvunget tilbage af stemningerne.

Derfor er jeg utrolig glad for, at man ved denne aftale har rådet bod på disse problemer, at man har annulleret de bindinger, der lå i de gamle aftaler, og desuden har overdraget Færøerne både Finansieringsfonden og erhvervsudviklingsinstituttet. Det er vel de store aktiver i den nye aftale, som giver os mulighed for selv at gå i gang med den fremtidige udvikling af det færøske samfund. At man fra dansk side ikke ønsker at blande sig i interne færøske forhold, sætter jeg stor pris på, og det bør appellere til de færøske folketingsmedlemmer om at gå hen og gøre ligeså.

I morgen bliver aftalen enstemmigt vedtaget i det færøske Lagting, og jeg går ud fra, at de kritikpunkter, der har været fremført, ikke har været større, end at man kan give tilslutning til at stemme for aftalen.

Vores parti har fremført den kritik, at vi har lidt svært ved at få øje på den eksakte opgørelse af banksagen. Jeg har kaldt denne aftale for et genialt politisk dokument, fordi den tillader den danske regering den fortolkning i København, at der her er tale om en gældsafvikling, der er i tråd med det mandat, som man har fra januar, om at gældsafviklingen skulle ske med hensyntagen til færøsk økonomisk bærekraft. Men det er klart, at man på Færøerne har en helt anden fortolkning, og landsstyret siger jo, at da man ikke havde krav mod Danmark undertagen i banksagen, er samtlige økonomiske lempelser i den her aftale vedrørende banksagen.

Så aftalen er genial. Det er en for Færøerne god aftale, men for vores nations stolthed ville jeg selvfølgelig hellere se, at der var tale om en kompensation end en sanering af gælden. Jordan var gødet, og tiden var moden til en sådan aftale. Og jeg mener, at den skal betragtes som et punktum for det, der faktisk skete, og betegnes som begyndelsen til en ny periode i forholdet mellem Færøerne og Danmark.

I spørgsmålet om suveræniteten vil jeg anbefale, at man fra dansk side vil stå afventende, indtil man på Færøerne finder ud af, hvad man